

NVWOA Nieuwsbrief

december 2003, jaargang 8, nr. 4

Redactieadres: Hans de Groot Jeanne d'Arclaan 250 1183 BG Amstelveen Tel. : 020 – 647 53 49 e-mail: h_d_g@planet.nl

In deze Nieuwsbrief...

- Ter inleiding...
- Artikel in AD Magazine
- Duurzame en niet duurzame relaties
verslag lezing Fred Opmeer
- Psychocentrisme in de astrologie
verslag lezing Maurits Colpa
- Voortgang van de werkgroepen

Ter inleiding...

In deze nieuwsbrief voeren we, via de verslagen die onze vaste verslaglegger Hans van Oosterhout maakte van hun lezingen, twee wetenschappers op die werkzaam zijn als praktijkvoerend astroloog. Dr. Fred Opmeer promoveerde in de geneeskunde en leidt nu een op astrologie gebaseerd relatiebemiddelingsbureau. Drs. Maurits Colpa studeerde culturele antropologie en werkt tegenwoordig als coach-astroloog voor non-profit organisaties en bedrijven. Waar voor de ene die praktijkvoering (deels) voortvloeit uit een wetenschappelijke aanpak stelt de ander die praktijkvoering juist tegenover de positivistische wetenschap. Oude vragen blijven bestaan: is astrologie een veelkoppig monster? Een bron van inspiratie of (zelfs) van informatie?

Astrologie en onderzoek in AD Magazine

Op zaterdag 17 januari 2004 komt het Algemeen Dagblad Magazine met een uitvoerig artikel over astrologie en onderzoek van astrologie, zo meldt Hannie Roskam, de schrijfster van het artikel.

Astrologisch onderzoek naar de verschillen tussen duurzame en niet-duurzame relaties

Open Huis-lezing op 4 oktober '03 door dr. Fred Opmeer

Fred Opmeer is doctor in de medicijnen (specialisme farmacologie) en Master of Science in Knowledge Engineering. Na 14 jaar carrière in het medisch wetenschappelijk onderzoek kwam hij in 1988 in contact met astrologie. Een intensieve studie in de (relatie-) astrologie en een uitgebreid kritische wetenschappelijk astrologisch onderzoek naar de verschillen tussen duurzame en niet-duurzame relaties leverden resultaten op die de basis vormden voor de oprichting in 1992 van zijn relatieadvies- en bemiddelingsbureau Equilibra. Sindsdien is hij als full-time astroloog en consultant actief.

Fred Opmeer begint zijn lezing met een inleiding over het fenomeen relatiebemiddeling. De cliënten van de relatiebemiddelaar zijn ruwweg in twee groepen te verdelen. De eerste groep bestaat uit mensen met voldoende relatie-ervaring die er in de periode voorafgaand aan het consult niet in slagen zelf een (nieuwe) relatie aan te gaan. Hun leeftijd ligt globaal tussen 40 en 70 en ze zijn meestal op zoek naar een duurzame relatie. Het probleem is hier een keuze-probleem, maar naarmate de leeftijd hoger wordt het ook een schaarsteprobleem.

De tweede groep zijn de 'laatbloeiers' met weinig of geen relatie-ervaring, in leeftijd onder de 40. Meestal gaat het hier volgens Opmeer om een contactuele of relationele zwakte. Het gaat dan eerder om een ontwikkelingsprobleem dan om iets dat in de persoonlijkheid verankerd ligt.

Bij de relatiebemiddeling gaat het erom te achterhalen of een relatie tussen twee mensen voldoende kans heeft om zich tot een duurzame relatie te ontwikkelen. Hierbij wordt gebruik gemaakt van een astrologische methodiek.

Criterium voor duurzaamheid is, dat de relatie, na de eerste klik tussen de partners, langer dan 7 jaar in stand blijft. Er wordt dus geen aandacht besteed aan die eerste klik, aan waarom de relatie totstandkomt. Het criterium ligt bij 7 jaar, omdat uit CBS-gegevens blijkt dat veel huwelijken na 7 jaar stranden. Astrologisch gezien maken zowel Saturnus als de secundaire Maan na 7 jaar een vierkant met hun positie op het moment dat de relatie ontstond.

Om die kans op duurzaamheid te kunnen bepalen moeten vele mogelijke individuele man-vrouw verhoudingen worden geanalyseerd, want een cliënt die zich aanmeldt wordt vergeleken met alle potentiële kandidaten waarvan gegevens beschikbaar zijn. Uit de zaal komt de vraag of dit zich tot man-vrouw relaties beperkt en dat blijkt het geval te zijn. Er zijn geen redenen waarom andere combinaties niet mogelijk zouden zijn, maar de vraag heeft zich in de praktijk niet voorgedaan.

In de astrologische literatuur blijkt weinig voorhanden dat bruikbaar is. Achteraf worden verbanden aannemelijk gemaakt, maar er is niets waarmee vooraf een inschatting kan worden gemaakt en dat is waar het om gaat bij bemiddeling. De methodiek berust daarom op een eigen onderzoek waarin duurzame en niet duurzame relaties worden vergeleken. Uitgangspunt is de plaatsing van de planeten in de huizen van de horoscoop van de partner. Wanneer er geen sprake is van enig astrologisch verband, bijvoorbeeld omdat de astrologie niet zou werken, dat zou de kans dat een planeet in een bepaald huis staat even groot zijn als in elk ander huis. Dat wil zeggen: een kans van $1/12 = 8.33\%$. Uitgaande van een

spreiding van $\pm 10\%$ bleken er afwijkingen van deze waarden op te treden in twee onderzoeksgroepen: 210 duurzame resp. 157 niet-duurzame relaties.

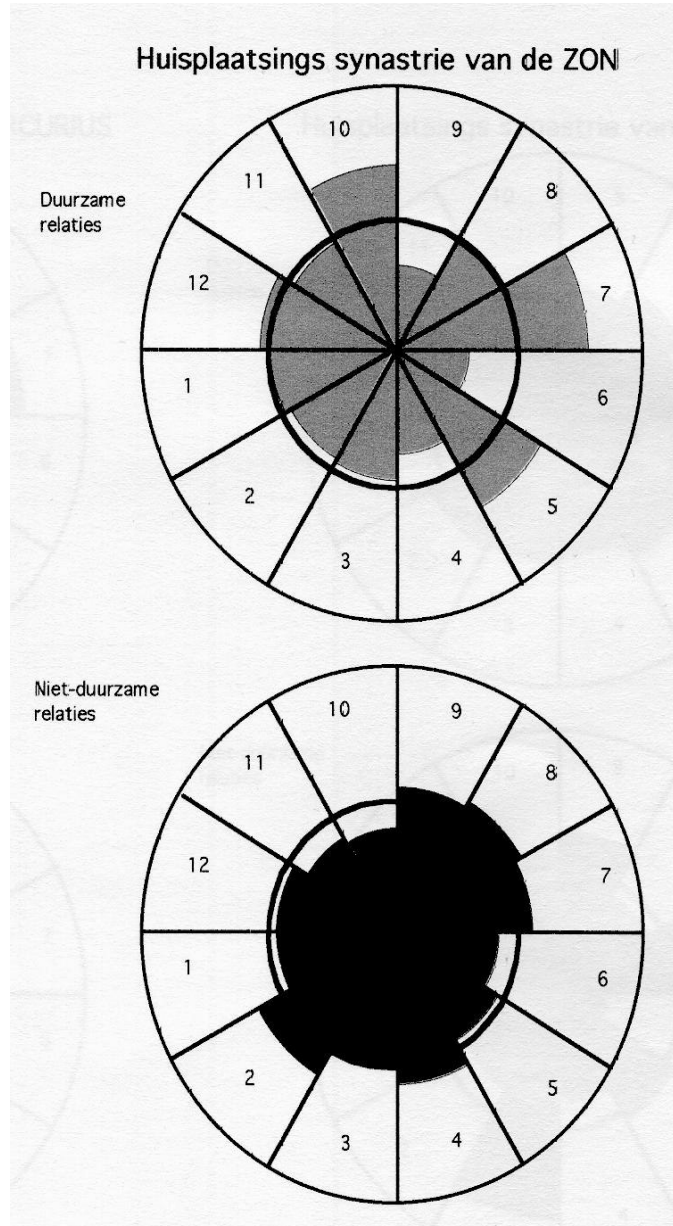
Als voorbeeld geeft de afbeelding op de volgende bladzijde, ontleend aan de betreffende reader, de verdeling in de huizen weer van de Zon voor duurzame en niet duurzame relaties.

De Zon blijkt dan bij de duurzame relaties oververtegenwoordigd in de huizen 10, 7 en 5 van de partner en onderver-

Uit de samengevatte resultaten voor alle planeten samen blijkt dat er bij duurzame relaties een duidelijke voorkeur is voor de hoofdhuizen, met name 7 en 10, en daarnaast voor huis 5. Bij de overige vaste huizen is dit veel minder het geval en bij de vallende huizen nog minder.

Het bovenstaande geeft in grote lijnen weer welke werkwijze Opmeer bij het eerste zoeken naar potentieel kansrijke relaties volgt. Daarnaast hanteert hij een veel verder uitgewerkte methode van karaktermatching die gebruik maakt van meer factoren dan alleen de huizenverdeling. Hieraan ligt echter geen statistisch onderzoek ten grondslag.

Samenvatting: Hans van Oosterhout

tegenwoordigd in de huizen 4, 6 en 9. Dergelijke verdelingen, bepaald voor de planeten tot en met Saturnus, kunnen volgens Fred Opmeer worden gebruikt om de kans op duurzaamheid van een relatie te schatten. De generatieplaneten zijn hiervoor niet zo goed bruikbaar. Omdat de leeftijdsverschillen tussen potentiële partners vaak klein zijn is de kans op gelijke huizenplaatsing erg groot.

Psychocentrisme binnen de astrologie onder de loep

Open Huis-lezing op 1 november '03 door drs. Maurits Colpa

Maurits Colpa werkte na zijn studie culturele antropologie circa twaalf jaar als antropoloog in het ontwikkelingsgericht onderzoek. Daarna was hij zo'n negen jaar werkzaam bij de Koninklijke Nederlandse Academie van Wetenschappen (KNAW) als procescoördinator bij internationale kwaliteitsbeoordelingen van universitaire onderzoekscholen. Ter compensatie van en als aanvulling op het wetenschappelijk wereldbeeld beoefent hij ruim 25 jaar astrologie. Momenteel werkt hij als coach-astroloog zowel voor non-profit organisaties als het bedrijfsleven en richt zich daarbij vooral op hoger en midden kader.

In de lezing kwamen onder meer de volgende onderwerpen ter sprake:

- Wat beoogt de psychologische astrologie?
- Wat zijn haar blinde vlekken en gemiste kansen?
- Wat is haar meerwaarde in de praktijk?
- Waarin is astrologie anders dan moderne wetenschap, wat is haar eigenheid?

Psychologische astrologie

In de hedendaagse astrologische wereld wordt astrologie doorgaans zo goed als gelijkgesteld met psychologische astrologie. Dat doet onrecht aan de grote variatie die er in de astrologie bestaat, zowel inhoudelijk als qua methodiek. De psychologische astrologie vertaalt de radix in psychologische termen. In de praktijk lijkt dit nogal op wat de psychotherapeut doet. De astroloog heeft daarbij de radix als extra bron van informatie.

Deze eenzijdige nadruk op de psychologische astrologie heeft een aantal gevolgen, naar Colpa's opvatting de blinde vlekken en gemiste kansen van de psychologische astrologie:

Versmalling van optiek

Er zijn veel disciplines die zich met de mens bezighouden: economie, sociologie, geschiedkunde, biologie, geneeskunde, godsdienst, filosofie, antropologie, enzovoort. In deze lange reeks van universitair erkende disciplines hoort ook de

psychologie thuis. De psychologische benadering is er dus maar één uit vele mogelijkheden. De reeks wordt nog langer wanneer we er ook de alternatieve disciplines aan toevoegen. Kenmerkend voor de astrologie is, dat deze in staat is relaties te leggen tussen al die verschillende invalshoeken.

De eenzijdige nadruk op de psychologische astrologie leidt er echter toe, dat het merendeel van de andere benaderingsmogelijkheden wordt verwaarloosd. De cliënt van de astroloog wordt vanuit de psychologische of, beter gezegd, psychotherapeutische invalshoek benaderd en het gevaar dat dan dreigt is dat deze ook al bij voorbaat als patiënt wordt beschouwd. Het consult krijgt daarmee een therapeutisch karakter. Dit is echter niet onvermijdelijk. In de zogenaamde coaching- of counseling werkwijze brengt de cliënt een eigen thematiek naar voren, maar er wordt niet per definitie naar psychologische achtergronden gezocht.

Grensoverschrijding en annexatie

Doordat de psychologische benaderingswijze zo overheersend is en overall is doorgedrongen, komt het regelmatig tot wat Colpa grensoverschrijdingen noemt. De psychologie wordt dan gebruikt voor het oplossen van problemen die ze eigenlijk niet aankan omdat die buiten haar terrein liggen. Als voorbeeld: zingeving zoals die wordt besproken in de psychologie van Maslow. Die geeft aan welke behoeften een mens heeft en welke hiërarchie die vertonen. Het aantonen daarvan ligt, vanzelfsprekend, op het terrein van de psychologie. Hoe die behoeften in individuele gevallen kunnen worden ingevuld, daarop heeft de psychologie geen antwoord. Veel disciplines worden gepresenteerd als vormen van psychotherapie, waarbij je je kunt afvragen of dit geen onrecht doet aan de eigenheid ervan. Een voorbeeld is de erkenning van lichaamsgerichte therapie door het NIP. Deze erkenning ging samen met de opmerking dat er nog wel behoefte was aan een concept. In zulke gevallen dreigt de heilzame werking van de therapie, waar het toch uiteindelijk om begonnen is, op de achtergrond te raken ten opzichte van de verwetenschappelijking die nodig is om als vorm van psychotherapie erkenning te kunnen krijgen. Deze neiging tot annexatie van naastliggende vakgebieden is, aldus Colpa, ook de psychologische astrologie niet vreemd. Vele toepassingsgebieden van de astrologie worden door een psychologische bril bekeken. Naar analogie met ethnocentrisme, de neiging om alles vanuit het perspectief van het eigen volk te bekijken, valt in de astrologie deze houding te beschrijven als psychocentrisme.

Verenging van terminologie

Astrologie is een taal, die gebruik maakt van symbolen. Daarin wijkt ze af van de gewone talen, die begrippen en concepten gebruiken. Tussen zulke talen zijn onderlinge vertalingen mogelijk omdat de begrippen en concepten die worden gebruikt min of meer scherp omschreven zijn. In het geval van astrologie is dat veel moeilijker, omdat de symbolen die worden gebruikt zo'n scherpe omschrijving niet hebben. Er zijn bij een planeet of teken vele associaties mogelijk, waardoor er sprake is van een wolk van betekenissen. Dat maakt associaties mogelijk tussen zaken waartussen je normaliter geen verband zou leggen. Een voorbeeld:

De Egyptische godin Maat stond voor het brengen van orde in de chaos. Het daarbij behorende attribuut was het 'net', dat de werkelijkheid vangt uit de chaos. In India staat dit bekend als maya. Ook maya vangt werkelijkheid uit de chaos, maar die werkelijkheid wordt daarbij tegelijkertijd vervormd. De symbolen hier zijn de twee dingen die je in een net kunt herkennen: het kruis, in de knooppunten van de draden en het vierkant, in de afzonderlijke mazen. In West-Europa vinden dat kruis weer terug, waar het zowel het lijden als de hoop op verlossing symboliseert. Ook in de astrologie is het aanwezig: het assenkruis vertegenwoordigt de fysieke werkelijkheid. De betekenissen van het kruis verschuiven van kruisiging aan de stof naar uitdaging tot verwerkelijking. Al die verschillende dingen roept het symbool kruis op. Een symbool kan ook tegenstrijdige betekenissen oproepen, bijvoorbeeld het teken Schorpioen, dat zowel voor controle als omverwerping kan staan.

Voor de wetenschap zijn dergelijke tegenspraken niet hanteerbaar, met name niet voor de positivistische wetenschap, die er de speelsheid voor mist. In de uiterste frontlinie van de moderne natuurkunde komt die speelsheid overigens juist weer terug.

De psychologie probeert echter een soort positivisme te bedrijven. De psychologische astrologie heeft de neiging dit over te nemen en hele specifieke één-op-één relaties te leggen. De rijke betekenis van de symbolen, die juist haar kracht zou moeten zijn, gaat daarmee verloren.

Verlies van eigen referentiekader en maatstaf

Bij vergelijkingen tussen astrologie en psychologie, bijvoorbeeld in onderzoeken, is de opzet psychologisch. Levert het onderzoek tegenstrijdige uitkomsten op, dan geldt doorgaans de psychologie als juist. Het is dan de astrologie die wordt overgegeven aan het referentiekader van de psychologie.

Er zijn verschillende redenen denkbaar waarom astrologen de psychologie zouden kunnen opzoeken:

1. Kennis nemen van nieuwe stromingen.
2. Aanscherpen van de terminologie. Bij het overnemen van psychologische termen wordt gemakkelijk het bijbehorend referentiekader overgenomen. Een voorbeeld is de elementenleer binnen de astrologie, die tegenwoordig overwegend op de Jungiaanse psychologie is geënt, getuige begrippen als superieur en inferieur element. De oorspronkelijke klassieke elementenleer was anders, maar Jung gaf daar een specifieke interpretatie aan, die in de astrologie vaak klakkeloos is overgenomen. (De actuele ontwikkelingen in de Jungiaanse psychologie volgen astrologen echter niet, want dat hier binnen de Jungiaanse psychologie inmiddels genuanceerder over wordt gedacht is niet in de astrologie doorgedrongen.)
3. Het kan bijdragen aan status, al is het de vraag of daar zoveel van terecht komt. Daarbij veronderstellen astrologen nog wel eens dat de facetten van de psychologie waarmee zij iets doen binnen de psychologie als wetenschap algemeen erkende zaken zijn. In werkelijkheid behoren de stromingen waarop de astrologen zich richten tot de minst gerespecteerde binnen de psychologie, vanwege de geringe hoeveelheid onderzoek die er is gedaan. Bovendien lijken astrologen zich

onvoldoende bewust van het onderscheid tussen psychologie als wetenschap en vaak minder wetenschappelijk onderbouwde therapie vormen van psychotherapie. Het is, zo stelt Maurits Colpa, van groot belang dat astrologie haar eigenheid behoudt. De astrologie bezit namelijk kenmerken die haar een groter bereik geven dan de wetenschap, zoals blijkt wanneer we beide naast elkaar zetten:

wetenschap	astrologie
empirie	empirie
ratio	intuïtie
objectief / intersubjectief	intersubjectief
analyse	synthese
concepten	symbolen, associaties, beelden
causale verbanden	synchroniciteit
methodiek	kunst, kunde

Kenmerkend voor de wetenschap is de analyse, en die analyse vindt doorgaans plaats binnen het theoretisch kader van de eigen discipline. Met theorieën buiten de eigen discipline weet men in het algemeen veel minder goed raad. Het interdisciplinaire karakter, dat juist zo kenmerkend is voor de astrologie, komt in de wetenschap maar mondjesmaat aan bod. Dit alles zou reden genoeg moeten zijn voor de astrologie om eerder haar eigenheid te zoeken dan zich bij de wetenschap, in casu de psychologie te willen aansluiten.

Meerwaarde van de astrologie in de praktijk

De meerwaarde van de astrologie ligt voornamelijk in een aantal voordelen die zij ten opzichte van andere coachingstechnieken heeft in het cliëntencontact:

- Een onorthodoxe invalshoek, waardoor een cliënt makkelijker tot het doorbreken van vertrouwde patronen komt.
- De radix als extra, schijnbaar los van de cliënt staande informatiebron.
- Het gebruik van een zeer persoonlijke beeldtaal, die verder reikt dan een zuiver mentale benadering.
- Onvermoede verbanden tussen levensgebieden en persoonlijke facetten die door de radix worden aangewezen.
- Verbanden die de radix legt tussen verschillende niveaus (bewust, onbewust, spiritueel). Uiteraard hangt dit af van het thema dat wordt besproken.
- Kunnen wisselen tussen de invalshoeken die worden vertegenwoordigd door de verschillende delen van de radix.
- Naast het aantonen van knelpunten biedt de radix ook aanknopingspunten voor het aanboren van eigen kracht.

Samenvatting: Hans van Oosterhout

De NVWOA Nieuwsbrief is een uitgave van de Nederlandse Vereniging voor Wetenschappelijk Onderzoek van de Astrologie.

Bestuur NVWOA:

Voorzitter: drs. F.J. Methorst, Kasaidreef 19, 3564 AS Utrecht, tel. / fax: 030 - 261 77 23, e: floris.methorst@planet.nl; Secretaris: Hans van Oosterhout, Turkooidrift 10 3436 BG Nieuwegein tel.: 030 -603 37 99, e: hans@hvoosterhout.demon.nl. Penningmeester / coördinator onderzoek: drs. F. Vernooij, Prof. H. de Vrieslaan 9, 3571 GE Utrecht, tel. 030 - 271 15 66, e: to-ver@planet.nl;

Werkgroepen

Op zaterdag 6 december hebben de twee werkgroepen in een gezamenlijke bijeenkomst verslag gedaan van hun voortgang. Zoals in de vorige Nieuwsbrief vermeld is de werkgroep 'Methodieken' bezig met het opzetten van een variant van de Dymock-tests, een soort 'quiz' waarbij via internet een horoscoop wordt gepresenteerd met enige keuzevragen over de situatie van de betreffende persoon. Astrologen kunnen daarop hun methodiek loslaten. (De bedoeling is om daar t.z.t. de N.V.W.O.A. leden bij te betrekken.)

De werkgroep 'Astrologie in breder perspectief' is nu een e-maildiscussiegroep, met tweemaal per jaar een zaterdagmiddag om in levende lijve van gedachten te wisselen. Deze groep is nog niet echt op gang gekomen. Dat hangt deels samen met het gekozen beginthema: bewustzijn, dat een hoge mate van complexiteit heeft. Ook is de onderlinge onbekendheid van een aantal deelnemers een factor. Daarom zijn drie dingen besloten: om de onderlinge bekendheid te bevorderen krijgen de deelnemers het verzoek in het kort iets te beschrijven van hun verhouding tot astrologie en wetenschap. Daarnaast wordt de thematiek uitgebreid naar het boek *Persoon en Planeet – astrologie als overkoepelend model voor de persoonlijkheidspsychologie* (Swets en Zeitlinger, 2002) van Jan van Rooij en Hans de Groot, omdat de thematiek daarvan vanuit meerdere invalshoeken benaderd kan worden: psychologisch, astrologisch en filosofisch. Ook biedt het een aanknopingspunt voor statistisch onderzoek.

Tot slot is besloten dat het de deelnemers vrij staat nieuwe onderwerpen te introduceren. De praktijk zal dan duidelijk maken welke onderwerpen aanslaan en welke niet. De volgende gezamenlijke voortgangsbespreking van beide werkgroepen is gepland op zaterdag 1 mei 2004.

Als u het kunt missen, maar ons niet...

Zaalhuur, drukwerk, portokosten, koffie of thee met iets erbij voor onze gasten op de *Open Huis*-bijeenkomsten en zo nog een heleboel meer. Als bestuur merken wij steeds weer dat het allemaal geld kost.

Wij weten dat voor u als NVWOA-lid, of als toevallige lezer van deze nieuwsbrief, ook alles geld kost. Toch wijzen wij u op de mogelijkheid die ook de NVWOA u biedt voor het doen van een gift. Zodat die bijzondere functie van onze unieke vereniging, een podium en plek van uitwisseling zijn rond, voor en met onderzoek(ers) van de astrologie, ook in de toekomst door kan gaan. Voor uw gift onze hartelijke dank! NVWOA, giro 4312858, Utrecht.

Website: NVWOA: <http://home.worldonline.nl/~lexbruin/index.htm>